

Aktindsigt/kontradiktion i underholdsbidragssag

FOB nr. 82.124

Foreslået justitsministeriet nærmere at overveje det principielle spørgsmål om tilbagekaldelse af ansøgninger (eller klager) med den virkning, at ansøgningerne (klagerne), evt. i forbindelse med tilbagesendelse eller destruktion, udgår som dokumenter af den pågældende sag.

Endvidere foreslået justitsministeriet at overveje, hvorvidt der kan gives parter i underholdsbidragssager orientering om, at de oplysninger, de meddelelser, må påregnes at blive forelagt den anden part i sagen.

Endelig foreslået justitsministeriet på et kommende kursus for amtsjurister at drøfte spørgsmålet om overøvrighedernes og justitsministeriets praksis vedrørende videresendelse af materiale, som myndighederne har modtaget fra én part i en bidragssag, til den anden part.

Kritiseret, at justitsministeriet ikke i forbindelse med besvarelsen af en klage tilkendegav sin opfattelse af et nærmere angivet spørgsmål.

(J. nr. 1981-151-62).

Den 29. juni 1982 afgav ombudsmanden nedenstående redegørelse i anledning af A's klage over behandlingen af en børnebidragssag:

»I. Klagen.

I skrivelse af 3. februar 1981 klagede (A) til ombudsmanden over Københavns amts behandling af hans sag vedrørende børnebidrag og over justitsministeriets afgørelse af 4. december 1980, hvorved ministeriet havde taget stilling til hans klage til ministeriet over amtets sagsbehandling.

...

III. Sagsfremstilling.

Det fremgår af de foreliggende oplysninger, at (A) og (B) blev separeret ved Københavns amts bevilling af 20. juni 1972, bl.a. på vilkår, at forældremyndigheden over (A's) og (B's) barn, (C), født den 29. marts 1966, blev tillagt (B).

Ved Københavns amts resolution af 27. juli 1972 blev det bestemt, at (A) med virkning fra den 1. juli 1972 og indtil videre skulle betale det til enhver tid gældende normalbidrag med tillæg af 100 pct. til (C's) underhold.

Ved Københavns amts bevilling af 11. juli 1973 blev (A) og (B) skilt.

Ifølge en aftale, som er påtegnet (A's) bidragsresolution den 12. maj 1977, betaler (A) ikke noget bidrag til (B).

I skrivelse af 21. maj 1979 rettede (A) henvendelse til Københavns amt med anmodning om, at det bidrag, det påhvilede ham at betale til (C's) underhold (normalbidrag + 100 pct.), »så vidt muligt nedsættes til normalbidraget ...«.

(A) begrundede sin anmodning herom med, at han mente, at han i en årrække havde betalt et højere bidrag, end der kunne kræves af ham efter hans indtægtsforhold, samt at han efter at have indgået nyt ægteskab (den 16. september 1978) forsøgte at nedtrappe sit ekstraarbejde, således at han ville gå ned i indtægt; (A) anførte, at det var hans hensigt efter den 1. juli 1979 alene »at leve af min løn som (...), hvor min løn på sidste løntrin p.t. udgør 125.146,43 årl. ...«. (A) vedlagde fotokopi af lønsedler, af (del af) selvangivelsen for 1978 samt af en anmodning om ændring af forskudsregistrering for 1979.

(A) uddybede indtægts- og formueoplysningerne med bl.a. oplysninger om salg af sin nuværende hustrus ejerlejlighed, og om optagelse af pensionskasselån til nærmere angivne formål, samt forklaringer om, hvilke økonomiske krav hans nuværende hustrus bankforbindelse havde stillet i forbindelse med salget af ejerlejligheden. (A) afsluttede sin skrivelse med følgende bemærkning:

»For en god ordens skyld vil jeg gerne gøre opmærksom på, at jeg ikke ønsker, at min tidligere hustru bliver gjort bekendt med mine økonomiske forhold.«

I skrivelse af 14. juni 1979 til (B) anførte amtet følgende:

»Hoslagt følger en ansøgning fra Deres fraskilte mand, (A), om nedsættelse af børnebidraget.

Deres bemærkninger udbedes *inden 14 dage*, og ved besvarelsen bedes Deres skilsmissebevilling vedlagt.«

Amtet sendte således - uden forudgående kontakt med (A) - hans ansøgning af 14. juni 1979 med de deri indeholdte oplysninger om hans økonomiske forhold til (B), uanset (A's) ovenfor anførte slutningsbemærkning i ansøgningen.

Den 15. juni 1979 telefonerede (B) til amtet, der gjorde følgende notat om samtalen:

»Hustruen telefonerer i anledning af amtets skrivelse af 14. juni d.å. Hustruen er arbejdsløs og det passer hende ikke så godt, at bidraget nedsættes.

Hustruen blev vejledt om justitsministeriets vejledende retningslinier for fastsættelse af højere børnebidrag end normalbidraget, og hun er efter omstændighederne indforstået med, at bidraget reguleres i overensstemmelse hermed.

Hustruen vil indsende sin skilsmissebevilling.«

Efter at have modtaget (B's) bemærkninger til (A's) ansøgning om nedsættelse af børnebidraget påførte Københavns amt den 20. juni 1979 (A's) bidragsresolution påtegning om, at det bidrag, det påhviler ham at betale til (C's) underhold, fra den 1. juli 1979 at regne og indtil videre var nedsat til det til enhver tid gældende normalbidrag med tillæg af 50 pct.

I skrivelse af 10. april 1980 indgav (A) fornyet ansøgning til amtet om nedsættelse af børnebidraget.

I skrivelsen anførte (A), at han efter samtaler med sin tidligere hustru var blevet opmærksom på, at hun havde et indgående kendskab til hans økonomi. (B) havde oplyst, at hun havde sit kendskab til økonomien fra en kopi af (A's) ansøgning af 21. maj 1979 om nedsættelse af bidrag, som hun havde fået tilsendt fra Københavns amt.

I skrivelsen anførte (A) bl.a.:

»...

Min fraskilte hustru oplyste mig ligeledes (7/4-80) om, at amtet oprindeligt havde været sindet at nedsætte bidraget til normalbidraget + 25 pct. Da hun imidlertid (telefonisk) over for amtet henviste til bruttorenteindtægten (stammende fra salget af min hustrus ejerlejlighed købt 11/6-75 og solgt 1/11-78) blev dette angiveligt udslagsgivende for fastsættelsen af bidraget fra 1/7-79 til normalbidraget + 50 pct.

Jeg finder det besynderligt, hvis det er rigtigt som fremstillet af min fraskilte hustru, at amtet udelukkende ser på indtægtssiden på selvangivelsen, bl.a. fordi renteindtægten er indbragt i fællesboet af min nuværende hustru - i givet fald bør denne bruttorenteindtægt vel nedskrives med renterne af det banklån, min hustru optog i forbindelse med købet af ejerlejligheden og inden vort ægteskabs indgåelse, i forbindelse med en omprioritering af lejligheden. Dette lån, som jeg har omtalt i mit brev af 21/5 79 side 2 havde pr. 31/12 1978 en restgæld på 67.600 kr., og er som følge af den i samme brev omtalte hårde afvikling pr. 31/12 79 nedbragt til 44.353 kr., (nuværende renteniveau 13 pct. p.a.).

Ud over de spørgsmål som implicit fremgår af foranstående skal jeg yderligere anmode om en udførlig redegørelse vedrørende følgende punkter:

1. Et det en forudsætning for, at overøvrigheden kan tage stilling til en ansøgning om nedsættelse af et forhøjet bidrag, at den bidragsskyldige og eventuelle ægtefælles økonomiske forhold (indtægt og formue) blotlægges for den bidragsberettigede?

2. Hvis ovenstående er en forudsætning, er det så i min situation korrekt at gøre dette uden at underrette ansøgeren forinden?

3. Har min fraskilte hustru anmodet om en genpart af mit brev af 21/5 79 og i givet fald under påberåbelse af partsoffentlighedsloven? - da jeg mener, at brevet er undtaget fra partsoffentlighedsloven på grund af dets indhold af op-

lysninger af stærkt personlig/økonomisk karakter, skal jeg anmode amtet om at oplyse mig om, med hvilken lovhjemmel, man har udleveret de nævnte oplysninger.

4. Hvorledes fastsættes en forhøjelse af normalbidraget, når den formueindtægt, der figurerer, er indbragt i fællesboet af en ægtefælle - og skal der i givet fald ikke tages hensyn til renteudgiften, hvis denne er årsag til en del af renteindtægten?

5. Har jeg på nuværende tidspunkt mulighed for at ændre amtets afgørelse af 20/6 79 - og i givet fald uden at det berører de bidrag, min fraskilte hustru allerede har modtaget, idet hun jo er ganske uden skyld i den af amtet eventuelt begåede fejlbehandling?

6. Har det indflydelse på fastsættelsen af et forhøjet bidrag, at min fraskilte hustru nu lever i et nyt ægteskab?

...«

I skrivelsen af 10. april 1980 anførte (A) endvidere:

»...

Såfremt der ikke er mulighed for nedsættelse med tilbagevirkende kraft, skal jeg hermed på ny anmode amtet om nedsættelse af min bidragsforpligtelse. Jeg kan i den forbindelse anføre, at jeg pr. 1. oktober 1979 avancerede til ekspeditionssekretær i lønramme k 28 skalatrin 35 = pr. 1. januar 1980 10.978,65 kr. lig med 131.743,80 kr. årligt. Som det måske er amtet bekendt, er der i ovennævnte stilling ikke mulighed for overarbejdsbetaling, hvorfor disse ca. 130.000 kr. vil andrage min årsløn.

...

For alle tilfældes skyld vil jeg gerne understrege, at jeg heller ikke i denne situation er interesseret i, at min fraskilte hustru bliver bekendt med mine økonomiske og personlige forhold uden min tilladelse.«

I anledning af (A's) skrivelse af 10. april 1980 anmodede amtet ham ved skrivelse af 22. april 1980 om at telefonere til amtet.

Den 28. april 1980 havde (A) en telefonisk drøftelse med amtet om de spørgsmål, som han havde rejst i skrivelsen af 10. april 1980. I et notat af 28. april 1980, der er udarbejdet af amtet, er anført følgende om samtalen:

»Manden telefonerer efter anmodning i anledning af hans skrivelse af 10. april d.å.

Han bliver orienteret om reglerne om partsoffentlighed.

Han beklager sig over, at amtet - uden først at vejlede ham om reglerne om partsoffentlighed - med sin skrivelse af 14. juni 1979 sendte hans fraskilte hustru en kopi af hans skrivelse af 21. maj 1979. I modsat fald ville han have

haft en mulighed for at standse sagen. Jeg oplyste ham om, at det er i overensstemmelse med almindelig praksis at sende en kopi af ansøgningen til modparten, samt at hans skrivelse, så snart den er indsendt til amtet, er undergivet partsøffentlighed, idet han ikke har mulighed for at få skrivelserne tilbage. Den mulighed amtet har for at unddrage aktstykker fra partsøffentlighed vil ifølge praksis ikke finde anvendelse i en situation som denne. Men i øvrigt erklærede jeg mig enig med ham i, at det ville have været hensynsfuldt og rimeligt at have underrettet ham inden fremsendelsen til hustruen, så han havde haft en mulighed for blot at lade sagen ligge og så håbe på, at hustruen ikke bad om aktindsigt. Jeg mener i øvrigt også at dette er i overensstemmelse med amtets almindelige praksis og beklagede over for ham, at det var sket.

Manden mener sagen er principiel og han ønsker svar fra amtet på sin skrivelse af 21. maj 1979, idet han ønsker at indbringe sagen for justitsministeriet og eventuelt for ombudsmanden.

Aftalte at amtet - forinden videre foretages - sender ham et oplysningsskema til brug for behandlingen af hans ansøgning om nedsættelse af bidraget til (C) og hans fraskilte hustrus ansøgning om forhøjet konfirmationsbidrag til (C).

I skrivelse af 29. april 1980 anmodede Københavns amt (A) og (B) om at udfylde oplysningsskemaer om deres personlige og økonomiske forhold samt om at indsende skemaerne i udfyldt stand bilagt kopi af selvangivelser for de sidste 3 år.

Den 4. maj 1980 udfyldte (B) oplysningsskema til amtet og indsendte det sammen med forskellige bilag.

Med skrivelse af 6. maj 1980 sendte (A) amtet et udfyldt oplysningsskema vedlagt fotokopier af selvangivelser for 1977, 1978 og 1979. (A) anførte, at han havde svært ved at se, hvilken interesse amtet kunne have af hans selvangivelser for disse år, idet de afveg væsentligt fra hans økonomiske forhold, som han havde beskrevet i skrivelse af 21. maj 1979 til amtet.

I øvrigt anførte (A) følgende i skrivelserne af 6. maj 1980:

»...

Til uddybning af foranstående brev for så vidt angår partsøffentlighedsloven er jeg af den klare opfattelse, at en akt først er omfattet af loven det øjeblik den har ligget eller kommer til at ligge til grund for en afgørelse - dette ville *formentlig* (?) ikke have været tilfældet, hvis amtet havde givet mig mulighed for at trække min ansøgning tilbage - rent bortset fra, at jeg fortsat er af den klare opfattelse, at hele mit brev af 21. maj 1979 p.g.a. dets indhold af oplysninger af stærkt personlig/økonomisk art ikke er omfattet af partsøffentlighedsloven.

Men dette ligesom mine øvrige spørgsmål i ovennævnte brev afventer jeg amtets udførlige redegørelse for.

...«

Den 9. maj 1980 anmodede (B) telefonisk Københavns amt om fotokopi af det materiale, (A) havde indsendt til amtet.

I den anledning anførte amtet følgende i skrivelse af 21. maj 1980 til (A):

»...

Da De i Deres skrivelse af 10. april d.å., sidste afsnit, har anført, at De ikke er interesseret i, at Deres fraskilte hustru bliver bekendt med Deres personlige og økonomiske forhold uden Deres tilladelse, skal man herved meddele, at de af Dem til amtet afgivne oplysninger om Deres forhold i medfør af § 10, stk. 1, i offentlighedsloven er undergivet partsøffentlighed, og at amtet ikke vil finde anledning til i medfør af samme bestemmelse, stk. 1, pkt. 2, at unddrage disse aktstykker partsøffentlighed.

I denne anledning meddeles, at amtet agter at imødekomme Deres fraskilte hustrus ansøgning om aktindsigt, medmindre amtet *inden den 15. juni d.å.* har modtaget meddelelse om, at De har indbragt denne afgørelse for justitsministeriet, Slotsholmsgade 10, 1216 København K.

...«

I skrivelsen af 21. maj 1980 besvarede amtet de spørgsmål, (A) havde stillet til amtet i skrivelsen af 10. april 1980, således:

»...

ad 1:

Nej, men det er i overensstemmelse med sædvanlig praksis, at amtet ex officio sender fotokopi af en ansøgning til modparten.

ad 2:

Der henvises til vedlagte notat af 28. april 1980 (telefonnotatet, jfr. ovenfor; min bemærkning).

ad 3:

Nej, lov nr. 280 af 10. juni 1970 om offentlighed i forvaltningens § 10, stk. 1, der har følgende indhold:

»Ansøgere, klagere og andre parter i en sag, der er eller har været under behandling i den offentlige forvaltning, kan forlange at blive gjort bekendt med sagens dokumenter uanset bestemmelserne i § 2. Dette gælder dog ikke, hvis partens interesse i at kunne benytte kendskab til sagens dokumenter til varetagelse af sit tarv findes at burde vige for afgørende hensyn til offentlige eller private interesser. Gør sådanne hensyn sig kun gældende for en del af et dokument, skal parten gøres bekendt med dokumentets øvrige indhold.«

ad 4:

1) Der lægges ikke vægt på, om en formueindtægt er indbragt i ægteskabet af den ene eller den anden ægtefælle.

2) Nej.

ad 5:

Nej.

ad 6:

Nej.

...«

I skrivelse af 10. juni 1980 klagede (A) til justitsministeriet over amtets behandling af bidrags sagen. (A) protesterede mod, at (B) fik aktindsigt i det materiale, han havde sendt til amtet, idet han anførte følgende:

»...

For det første forekommer det mig fantastisk besynderligt, hvis en bidragsberettiget under påberåbelse af partsøffentlighedsloven kan kræve indsigt i en bidragsydners personlige og økonomiske forhold i op til 18 år. Det er jo almindeligt kendt, at man ud af en selvangivelse samt diverse hjælpeskemaer kan danne sig et temmelig præcist indtryk af en persons/ægteskabs levevis på grund af selvangivelsens indhold om lønindtægter, diverse formue- og andre indtægter, renter og restgæld på lån og afbetalingshandler med angivelse af kreditors navn og adresse. Disse oplysninger må være af så privat karakter, og kan, hvis de misbruges, være til stor skade for bidragsyderen - rent bortset fra at jeg ikke kan se nødvendigheden af, at den bidragsberettigede får kendskab til disse forhold - selvfølgelig under forudsætning af, at overøvrigheden får de fornødne oplysninger og er i stand til at vurdere disse, således at der finder en korrekt bidragsfastsættelse sted.

Af de oplysninger, der i samme forbindelse tilgår overøvrigheden, fremgår f.eks. ægtefællens navn, fødselsdato, eventuelle børn osv. - alt sammen oplysninger jeg ikke kan se vedkommer en bidragsberettiget. Jeg må derfor på det kraftigste protestere mod, at amtet udleverer fotokopier eller fuldstændige afskrifter af mine henvendelser til amtet af nævnte karakter.

Herudover forekommer det mig forkert, at amtet ikke tager hensyn til, om en formueindtægt er indbragt i ægteskabet af den bidragspligtige eller dennes ægtefælle, samt at man ikke tager hensyn til, hvordan en formueindtægt er opstået jfr. min hustrus situation, hvor hun inden ægteskabets indgåelse optog et stort kontantlån i en bank til indfrielse af en dårligere prioritering, med det til følge, at pantebrevsporteføljen og dermed indtægten heraf, blev en del større, end den ellers ville være blevet.

Jeg er helt indforstået med, at man ikke ved lånoptagelse og fiktive posteringer skal kunne jonglere med sin bidragspligt og jeg kan da godt se, at det er administrativt mere besværligt at skulle tage hensyn til renteudgifter eller en del heraf, men det forekommer mig at være en mere retfærdig løsning - og jeg

går da ud fra, at retfærdigheden bør sidde i højsædet, også ved en bidragsfastsættelse.

Med andre ord forespørger jeg justitsministeriet om amtets fremgangsmåde har været og er korrekt - i bekræftende fald vil jeg anmode justitsministeriet tage en ændring af praksis op til nyvurdering og meddele mig resultatet heraf.

Sluttelig må jeg under henvisning til min skrivelse af 6. maj 1980 til amtet forespørge justitsministeriet om en henvendelse til amtet fra mig er undergivet partsoffentlighedsloven, hvis den bliver tilbagekaldt og dermed ikke aktuelt eller senere kommer til at *danne grundlag for en afgørelse*.

...«

I skrivelse af 12. juni 1980 anmodede justitsministeriet amtet om en udtalelse i anledning af (A's) klage af 10. juni 1980, og i skrivelse af 20. juni 1980 meddelte amtet justitsministeriet, at amtet kunne henholde sig til sin afgørelse af 21. maj 1980.

Den 27. juni 1980 rykkede (A) telefonisk amtet for en afgørelse vedrørende hans ansøgning af 10. april 1982 om nedsættelse af børnebidraget. Ifølge amtets notat om samtalen blev (A) gjort bekendt med, at sagens akter var sendt til justitsministeriet i anledning af hans klage dertil over amtets afgørelse vedrørende aktindsigtsspørgsmålet, og (A) blev gjort bekendt med, at amtet ikke kunne behandle hans ansøgning om nedsættelse af børnebidraget, før justitsministeriet havde taget stilling til aktindsigtsspørgsmålet.

Samme dag (den 27. juni 1980) kontaktede (A) telefonisk justitsministeriet, og ifølge ministeriets notat om samtalen præciserede han sin henvendelse til ministeriet således, at han ønskede at klage over følgende 6 punkter:

»1) At Københavns amt udleverede hans skrivelse af 21. maj 1979 til hans fraskilte hustru uden først at underrette ham om dette. Han er bekendt med, at amtet den 28. april 1980 har beklaget dette.

2) At amtet ved skrivelse af 21. maj 1980 har meddelt, at man agtede at imødekomme en ansøgning fra hustruen om aktindsigt i bidrags sagen. Han fandt, at de af ham indsendte selvangivelser og oplysningsskemaer samt dokumenter i øvrigt, der indeholdt oplysninger om hans personlige og økonomiske forhold, burde undtages fra aktindsigt.

3) At amtet den 28. april 1980 havde tilkendegivet som sin opfattelse, at hustruen havde haft ret til aktindsigt i skrивelsen af 21. maj 1979, selv om (A), inden skrивelsen var fremsendt til hustruen, havde tilbagekaldt sin klage.

4) At amtet ved resolution af 20. juni 1979 nedsatte det bidrag, han skal betale til (C's) underhold til normalbidrag + 50 pct. Han fandt, at bidraget burde have været yderligere nedsat.

5) At amtet ikke har besvaret et spørgsmål fra ham om, hvorvidt det er rigtigt, at amtet ved afgørelsen af 20. juni 1979 først var sindet at ændre bidraget til normalbidrag + 25 pct., men ændrede stillingtagen til normalbidrag + 50 pct. foranlediget af en henvendelse fra hustruen.

6) At amtet endnu ikke den 27. juni 1980 har truffet afgørelse vedrørende ansøgningen af 10. april 1980 om nedsættelse af børnebidraget.«

Med skrivelse af 9. juli 1980 sendte justitsministeriet (A) en kopi af notatet. I skrivelsen anførte ministeriet:

»Til Deres orientering fremsendes vedlagt notat om en telefonsamtale den 27. juni 1980, hvori De har præciseret Deres klager over Københavns amts sagsbehandling og afgørelse i Deres bidragssag. Såfremt De har yderligere klagepunkter, bedes De rette henvendelse herom til justitsministeriet inden 20 dage fra dato.«

(A) rettede ikke henvendelse til justitsministeriet om notatet.

I skrivelse af 6. august 1980 anmodede justitsministeriet amtet om en fornyet udtalelse under henvisning til notatet.

I skrivelse af 29. august 1980 udtalte amtet herefter:

»...

Ad notatets pkt. 1-3:

Amtet har ikke yderligere bemærkninger.

Ad notatets pkt. 4:

Amtet kan henholde sig til sin afgørelse af 20. juni 1979.

Ad notatets pkt. 5:

Amtet har intet kendskab til det af manden anførte, der i øvrigt hverken er nærmere begrundet eller dokumenteret.

Ad notatets pkt. 6:

Behandlingen af mandens ansøgning om nedsættelse af børnebidraget er stillet i bero, indtil ministeriet har truffet afgørelse i spørgsmålet om aktindsigt, jfr. i øvrigt vedlagte notat vedrørende amtets samtale med manden den 27. juni d.å.«

I skrivelse af 4. december 1980 meddelte justitsministeriet (A) følgende svar på hans skrivelse af 10. juni 1980 til ministeriet (som uddybet telefonisk den 27. juni 1980, jfr. ovenfor):

»...

I den anledning skal man meddele, at justitsministeriet efter en gennemgang af sagen ikke finder grundlag for at ændre amtets afgørelse af 21. maj 1980 om aktindsigt, ligesom man ikke finder grundlag for at kritisere den af amtet den 20. juni 1979 truffede afgørelse.

Vedrørende Deres klage over at amtet ikke har besvaret et spørgsmål fra Dem, om man ved afgørelsen af 20. juni 1979 først var sindet at nedsætte bidraget til normalbidraget med tillæg af 25 pct., men senere ændrede indstilling, har amtet under justitsministeriets behandling af sagen udtalt, at »amtet har intet kendskab til det af manden anførte, der i øvrigt hverken er nærmere begrundet eller dokumenteret«. Under henvisning hertil finder justitsministeriet ikke anledning til at foretage videre.

For så vidt angår Deres klage over Københavns amts opfattelse af betydningen af tilbagekaldelse af en klage på aktindsigtsspørgsmålet, fremgår det af sagen, at amtet under en telefonsamtale den 28. april 1980 over for Dem har beklaget, at De ikke blev orienteret, inden man udleverede kopi af Deres skrivelse af 21. maj 1979 til Deres fraskilte hustru.

Justitsministeriet havde imidlertid fundet det rettest, om Københavns amt i det foreliggende tilfælde havde givet Dem lejlighed til at tilbagekalde Deres skrivelse med den virkning, at amtet ikke kunne behandle Deres ansøgning. (Justitsministeriet har den 6. oktober 1981 telefonisk oplyst mig om, at det, ministeriet har anført om (A's) adgang til at tilbagekalde ansøgningen, skal forstås således, at en tilbagekaldelse ville have haft den virkning, at (B) ikke kunne få aktindsigt; min bemærkning).

Endelig skal man meddele, at man ikke finder grundlag for at kritisere, at amtet ikke har truffet afgørelse vedrørende Deres ansøgning af 10. april 1980 under justitsministeriets behandling af Deres klage over amtets afgørelse af 21. maj 1980 om aktindsigt, idet det bemærkes, at De ved den tidligere nævnte telefonsamtale den 27. juni 1980 med en medarbejder i justitsministeriet blev gjort bekendt med retsvirkningen af deres klage over amtets afgørelse af aktindsigtsspørgsmålet.«

(I justitsministeriets telefonnotat af 27. juni 1980 er der ikke anført noget om en sådan orientering, men derimod fremgår det af amtets telefonnotat af s.d., at amtet har givet (A) en orientering om, at hans ansøgning om nedsættelse af børnebidraget ikke kunne behandles, før justitsministeriet havde taget stilling til aktindsigtsspørgsmålet).

I skrivelse af 19. december 1980 anmodede (A) amtet om at oplyse, i hvilken udstrækning der var givet (B) adgang til oplysninger vedrørende hans og hans nuværende hustrus forhold.

I den anledning meddelte amtet (A) i skrivelse af 20. januar 1981, at amtet den 22. december 1980 havde sendt (B) fotokopi af det oplysnings-skema, han havde udfyldt den 6. maj 1980, med tilhørende bilag.

IV. Nærmere om klagen og indhentede udtalelser.

Den 3. februar 1981 klagede (A) - under henvisning til sin skrivelse af 10. juni 1980 til justitsministeriet - til ombudsmanden over Københavns amts behandling af hans bidragssag. (A) anførte, at hans klagepunkter var de samme, som han havde nævnt i skrivelserne af 10. juni 1980, idet han »kun har fået delvis medhold på en nu uaktuel måde«. (A) gentog sine bemærkninger vedrørende aktindsigtsspørgsmålet og spørgsmålet om rigtigheden af at medregne indtægten af den formue, hans nuværende hustru har indbragt i fællesboet, ved fastsættelsen af hans bidragspligt.

I sin udtalelse af 20. maj 1981 til folketingets ombudsmand henholdt justitsministeriet sig til afgørelsen af 4. december 1980.

Justitsministeriet tilføjede, at ministeriet ved opgørelsen af (A's) indtægt ikke havde medregnet hans nuværende hustrus formueindtægter. Ministeriet vedlagde en udtalelse af samme dato til ligestillingsrådet, hvori ministeriet havde anført følgende: »... Det tilføjes, at der ved opgørelsen af parternes indtægtsforhold alene tages hensyn til parternes egne indtægter, uanset om disse indtægter beskattes hos en anden ægtefælle.« (Denne udtalelse afgav justitsministeriet efter en forespørgsel fra ligestillingsrådet, som var foranlediget af (A's) henvendelse af 10. marts 1981 til rådet).

Justitsministeriet anførte endvidere i udtalelsen af 20. maj 1981, at amtet havde oplyst ministeriet om, at amtet ved skrivelse af 1. april 1981 havde nedsat børnebidraget til normalbidraget + 25 pct., og at (A) ikke havde klaget over denne afgørelse til justitsministeriet.

Med skrivelse af 9. juni 1981 gjorde ombudsmanden (A) bekendt med justitsministeriets udtalelse af 20. maj 1981 samt med ministeriets skrivelse af samme dato til ligestillingsrådet.

I juni 1981 meddelte (A) telefonisk en af ombudsmandsembedets medarbejdere, at hans klage, efter at han havde modtaget justitsministeriets udtalelse med bilag, navnlig vedrørte følgende:

1) Københavns amts og justitsministeriets stillingtagen til spørgsmålet om, hvorvidt amtet var berettiget til dels uopfordret, dels efter anmodning (i begge tilfælde mod (A's) udtrykkelige ønske) at sende (B) kopier af hans skrivelser (med bilag) til amtet i børnebidragssagen. Skrivelserne indeholdt efter (A's) opfattelse oplysninger, som efter offentlighedslovens § 10, stk. 1, 2. pkt., var undtaget fra adgangen til partsoffentlighed.

2) Justitsministeriets besvarelse i skrivelse af 4. december 1980 af (A's) klage, der bl.a. omfattede det forhold, at Københavns amt ved opgørelsen af hans indtægtsforhold havde medregnet hans nuværende hustrus formueindtægter (som i skatteteknisk henseende var indtægtsført hos ham). Det var (A's) opfattelse, at justitsministeriet ved skrivelser af 4. december 1980 burde have tilkendegivet, at amtets indtægtsopgørelse for så vidt angik formueindtægterne var forkert, samt have gjort amtet bekendt med dette forhold.

Efter at jeg på det således foreliggende grundlag havde foretaget en foreløbig gennemgang af sagen, anmodede jeg i skrivelse af 7. december 1981 Københavns statsamt om en udtalelse, idet jeg samtidig anmodede statsamtet om at tilbagesende sagen gennem justitsministeriet, som jeg anmodede om en supplerende udtalelse. Min skrivelse af 7. december 1981 til statsamtet indeholdt en sagsfremstilling, svarende i hovedsagen til den ovenfor anførte. Endvidere anførte jeg følgende i skrivelserne:

»...

Efter min mening foreligger der i sagen følgende spørgsmål:

1. Spørgsmålet, om det var en fejl, når Københavns amt med skrivelse af 14. juni 1979 - uden forudgående kontakt med (A) - forelagde dennes ansøgning af 21. maj 1979 for (B), uanset at (A) i sidste afsnit af skrivelsen af 21. maj 1979 havde anført, at han »ikke ønsker, at min tidligere hustru bliver gjort bekendt med mine økonomiske forhold«. Jeg forstår amtets telefonnotat af 28. april 1980, amtets skrivelse af 21. maj 1980 (ad 2), der henviser til notatet, og justitsministeriets skrivelse af 4. december 1980 således, at amtet og justitsministeriet er enige med (A) i, at amtet ikke burde have forelagt ansøgningen for (B) uden forudgående kontakt med (A).

Der synes derimod ikke at være fuldstændig enighed mellem amtet og justitsministeriet om betydningen af en sådan kontakt og dens nærmere forløb.

Kontakten kunne have medført, at (A) havde anført nogle synspunkter, der havde rejst spørgsmål om, hvorvidt der forelå sådanne forhold, som talte for, at undtagelsesbestemmelsen i offentlighedslovens § 10, stk. 1, 2. pkt., ville være anvendelig, hvis (B) anmodede om aktindsigt i ansøgningen - og dermed også spørgsmålet om, hvorvidt amtet kunne/burde undlade på eget initiativ at forelægge ansøgningen for (B).

Kontakten kunne også have givet anledning til, at (A) havde tilbagekaldt sin ansøgning af 21. maj 1979. Det er om en sådan tilbagekaldelses betydning for aktindsigtsspørgsmålet, at amtet og justitsministeriet synes at have forskellige opfattelser:

Amtets telefonnotat af 28. april 1980 synes klart at bygge på den forudsætning, at en tilbagekaldelse af ansøgningen alene ville have haft den følge, at der ikke længere for amtet ville være spørgsmål om på eget initiativ at forelægge ansøgningen for (B); derimod ville ansøgningen fortsat være et dokument i amtets (fortløbende) bidragssag og dermed et dokument, hvori (B) kunne begære aktindsigt (jfr. herved formuleringen »... blot at lade sagen ligge og så håbe på, at hustruen ikke bad om aktindsigt ...«).

Justitsministeriets udtalelse om dette spørgsmål i skrivelsen af 4. december 1980 er vel ikke helt klar. Justitsministeriet har udtalt, at ministeriet »havde ... fundet det rettest, om Københavns amt i det foreliggende tilfælde havde givet Dem lejlighed til at tilbagekalde Deres skrivelse med den virkning, at amtet ikke kunne behandle Deres ansøgning«. Bl.a. på grundlag af en samtale mellem en af ministeriets medarbejdere og en af ombudsmandsinstitutionens medarbejdere går jeg ud fra, at ministeriet har den opfattelse, at (A) kunne have tilbagekaldt sin ansøgning af 21. maj 1979 med den følge, at bidragssagen (den pågældende del af bidragssagen) var bortfaldet, og at der således ikke forelå en sag (delsag), hvori der kunne begæres aktindsigt. Der savnes imidlertid en helt klar tilkendegivelse i denne retning og dermed en klar besvarelse af pkt. 3 i ministeriets telefonnotat af 27. juni 1980.

2. Spørgsmål vedrørende amtets og justitsministeriets stilling til spørgsmålet om betydningen af (A's) nuværende hustrus formueindtægter for fastsættelsen af bidragets størrelse.

Dette spørgsmål blev fremhævet af (A) i skrivelse af 10. april 1980 til amtet (s. 2, 2. og 3. stk., der er gengivet ovenfor, og s. 2, sidste stk. (pkt. 4), der er gengivet ovenfor).

Spørgsmålet blev besvaret i amtets skrivelse af 21. maj 1980: »Der lægges ikke vægt på, om en formueindtægt er indbragt i ægteskabet af den ene eller den anden ægtefælle ...«

(A) rejste på ny dette spørgsmål i sin skrivelse af 10. juni 1980 til justitsministeriet, jfr. ovenfor s. 128.

Uanset dette har justitsministeriet undladt i skrivelsen af 4. december 1980 til (A) at komme ind på spørgsmålet - muligvis fordi spørgsmålet ikke (direkte) er omfattet af telefonnotatet af 27. juni 1980.

Først i sin udtalelse af 20. maj 1981 til ombudsmanden - i anledning af dennes skrivelse af 20. februar 1981 vedrørende (A's) klage af 3. februar 1981 til ombudsmanden (næstsidste stk.) - har justitsministeriet taget stilling til spørgsmålet og udtalt, »... at justitsministeriet ved opgørelsen af mandens indtægt har anset den i selvangivelsen for 1979 under punkt 12 anførte renteindtægt på 20.892 kr. som formueindtægt for hans nuværende hustru, hvorfor der ikke er taget hensyn hertil ved afgørelsen af 4. december 1980 ...«. Justitsministeriet har således givet udtryk for en opfattelse, der er modsat den, amtet gav udtryk for i skrivelsen af 21. maj 1980.

Der foreligger således

dels spørgsmål om, hvorvidt amtets afgørelser af 20. juni 1979 og 21. maj 1980 er truffet på grundlag af en urigtig opfattelse vedrørende det omtalte spørgsmål, og i bekræftende fald, hvilken afgørelse et rigtigt afgørelsesgrundlag ville/burde have ført til,

dels spørgsmål om, hvorvidt justitsministeriet ved sin skrivelse af 4. december 1980 til (A) og i en samtidig skrivelse til amtet burde have præciseret den efter ministeriets opfattelse rigtige løsning af det foreliggende spørgsmål - og, når dette ikke var sket, om ministeriet i forbindelse med sin skrivelse af 20. maj 1981 til ombudsmanden burde have præciseret den nævnte opfattelse i en skrivelse til amtet.

...«

Københavns statsamt har i skrivelsen af 22. januar 1982 besvaret de ovenfor anførte spørgsmål i min skrivelse af 7. december 1981 således:

»...

1) Vedrørende partsoffentlighed: Statsamtet må henholde sig til den af justitsministeriet udtrykte opfattelse, hvorefter (A), forinden oplysninger om hans økonomiske forhold var meddelt hans fraskilte hustru, burde være kontaktet, således at han enten kunne have tilbagekaldt ansøgningen eller givet sådanne oplysninger om sine økonomiske forhold, som - foruden at være relevante for en afgørelse - også i medfør af partsoffentlighedsprincippet kunne meddeles hans fraskilte hustru.

2) Betydningen af (A's) nuværende hustrus formueindtægter for fastsættelsen af bidragets størrelse: Det er en beklagelig fejl, at statsamtet har givet udtryk

for, at der lægges vægt på den nuværende hustrus formueindtægter, men disse har ikke haft konkret indflydelse på afgørelsen af 20. juni 1979.

...«

Statsamtet tilføjede, at (den yderligere) nedsættelse af børnebidraget (til normalbidraget + 25 pct.), der var besluttet ved skrivelse af 1. april 1981 (med virkning fra den 1. juli 1981), var sket på grundlag af de oplysninger, som (A) havde meddelt statsamtet i sin skrivelse af 2. februar 1981, og at statsamtet ved sin afgørelse om nedsættelse af bidraget havde lagt vægt på de vejledende retningslinjer for fastsættelse af højere børnebidrag end normalbidrag, som indeholdes i justitsministeriets cirkulærskrivelse af 12. december 1980.

Justitsministeriet har i udtalelsen af 1. april 1982 til mig anført følgende om de spørgsmål, jeg rejste i min skrivelse af 7. december 1981:

»...

ad 1. Justitsministeriet har i skrivelse af 4. december 1980 ved besvarelsen af pkt. 3 i ministeriets telefonnotat af 27. juli 1980 tilkendegivet, at statsamtet i den foreliggende situation havde givet (A) lejlighed til at tilbagekalde sin skrivelse af 21. maj 1979. En sådan tilbagekaldelse af ansøgningen ville medføre, at der ikke længere forelå en sag, der gik ud på at træffe afgørelse i forhold til (B), og at den pågældende ikke længere ville have en sådan interesse i at blive gjort bekendt med de pågældende dokumenter, at det kunne opveje de hensyn til (A) og dennes nuværende ægtefælles interesser, der taler imod udleveringen af de pågældende oplysninger. På denne baggrund var det justitsministeriets opfattelse, at (B) ikke i medfør af offentlighedslovens § 10 ville have krav på aktindsigt i den sag eller den del af sagen, der vedrørte den tilbagekaldte ansøgning.

ad 2. Det fremgår af sagen, at (A) i skrivelse af 10. juni 1980 til justitsministeriet klagede over Københavns statsamts behandling af hans bidragssag. Ved en telefonsamtale den 27. juni 1980 med en medarbejder i justitsministeriet blev klagen præciseret til at vedrøre 6 nærmere angivne punkter. Kopi af notat om telefonsamtalen blev den 9. juli 1980 tilsendt (A) med anmodning om inden 20 dage at rette henvendelse til justitsministeriet, såfremt han havde yderligere klagepunkter. Justitsministeriet har i skrivelserne af 4. december 1980 til klageren besvaret de i notatet anførte punkter.

Den 20. maj 1981 meddelte justitsministeriet Dem, at man har anset en renteindtægt på 20.892 kr. som formueindtægt for (A's) nuværende hustru, hvorfor der ikke er taget hensyn hertil ved afgørelsen den 4. december 1980. Københavns statsamt havde under sagens behandling givet udtryk for, at man tillagde den nuværende hustrus formueindtægter betydning ved afgørelsen.

Under henvisning til, at statsamtet aldrig tager hensyn til en ny ægtefælles formueindtægter ved afgørelser om bidrag, har justitsministeriet opfattet det som en åbenbar fejltagelse, når Københavns statsamt har givet udtryk for den modsatte opfattelse, hvorfor man ikke hverken ved afgørelsen den 4. december 1980 eller den 20. maj 1981 har fundet anledning til at rette henvendelse til statsamtet herom.

...«

V. Konklusion.

Jeg skal først bemærke, at de afgørelser vedrørende omfanget af (A's) bidragspligt til (C), som Københavns amt og justitsministeriet har truffet vedrørende perioden 1. juli 1979 til 1. juli 1981, ikke ses at kunne give grundlag for kritik.

Reglerne om underholdsbidrag til børn findes i kapitel 2 i lov nr. 200 af 18. maj 1960 om børns retsstilling.

Efter lovens § 13 er forældrene »hver for sig forpligtet til at forsørge barnet. Barnet skal forsørges, opdrages og uddannes under hensyn til forældrenes livsvilkår og barnets tarv«. Efter § 14, stk. 1, 1. og 2. pkt., fastsættes bidrag »under hensyn til barnets tarv og forældrenes økonomiske kår, herunder deres erhvervsevne. Er begge forældrene ubemidlede, fastsættes bidrag i almindelighed til det for barnets opholdssted til enhver tid gældende normalbidrag.«

Efter § 16, stk. 1, kan overøvrigheden »til enhver tid ændre et bidrag, når der fremkommer grundet begæring herom«.

Afgørelse om ændring af børnebidrag beror således på en skønsmæssigt præget vurdering. En sådan vurdering kan ombudsmanden kun kritisere, såfremt der foreligger særlige omstændigheder. Ved min gennemgang af sagen har jeg ikke fundet, at der foreligger sådanne omstændigheder, at jeg har grundlag for at kunne kritisere amtets og justitsministeriets afgørelser af henholdsvis 20. juni 1979 og 4. december 1980 vedrørende bidragets størrelse.

Om de 2 spørgsmål, jeg nærmere har beskrevet i min skrivelse af 7. december 1981, jfr. s. 131-32, skal jeg udtale følgende:

ad 1.

Der er i flere ombudsmandssager givet udtryk for en retsopfattelse vedrørende »kontradiktion« (partshøring) i forvaltningssager, som indebærer, at et amt eller justitsministeriet, der under behandlingen af en sag som den foreliggende fra den ene part - uden den anden parts vidende - modtager oplysninger af ikke uvæsentlig betydning for sagens afgørelse, skal gøre den anden part bekendt med oplysningerne og give denne part lejlighed til at udtale sig før sagens afgørelse - i hvert fald når der er rimelig grund til at regne med muligheden af, at parten kan imødegå eller dog supplere disse oplysninger på relevant måde. Det forudsættes herved, at

der ikke er tale om oplysninger af en sådan art, at de kunne være unddraget aktindsigt, såfremt begæring herom var fremsat, jfr. offentlighedslovens § 10, stk. 1, 2. og 3. pkt.

Specielt vedrørende »kontradiktion« (partshøring) som beskrevet ovenfor i familieretlige sager, herunder bidragssager, kan henvises til ombudsmandens beretning for 1974, s. 311-15 (sammenholdt med beretningen fra amtsjuristkursus 1974, s. 72-75).

I den foreliggende sag er der enighed om, at der blev begået en fejl, da Københavns amt ved skrivelse af 14. juni 1979 - uden forudgående kontakt med (A) - forelagde dennes ansøgning af 21. maj 1979 for (B), uanset at (A) i sidste afsnit af skrivelsen af 21. maj 1979 havde anført, at han »ikke ønsker, at min tidligere hustru bliver gjort bekendt med mine økonomiske forhold«.

Da justitsministeriet allerede i sin skrivelse af 4. december 1980 har givet (A) medhold i dette klagepunkt og samtidig gjort amtet bekendt med ministeriets opfattelse, og da amtet ved sin skrivelse af 22. januar 1982 til mig har taget justitsministeriets opfattelse til efterretning, finder jeg ikke, at der er tilstrækkelig grund til, at jeg foretager videre vedrørende dette forhold.

Jeg skal imidlertid gøre nogle bemærkninger vedrørende spørgsmålet om betydningen af, at amtet havde taget kontakt med (A), således som amtet burde have gjort:

a) Kontakten kunne, som det fremgår af sagen, have givet anledning til, at (A) - eventuelt efter, at amtet nærmere havde oplyst ham om, i hvilket omfang amtet fandt det nødvendigt ud fra de ovenfor omtalte synspunkter vedrørende kontradiktion at forelægge oplysningerne i skrivelsen af 21. maj 1979 for (B) - havde tilbagekaldt sin ansøgning.

Justitsministeriet har nu i sin skrivelse af 1. april 1982 præciseret sin opfattelse vedrørende betydningen - i henseende til aktindsigt (efter begæring) - af en sådan tilbagekaldelse af ansøgningen. Ministeriet har anført, at en sådan tilbagekaldelse af ansøgningen »ville medføre, at der ikke længere forelå en sag, der gik ud på at træffe afgørelse i forhold til (B), og at den pågældende ikke længere ville have en sådan interesse i at blive gjort bekendt med de pågældende dokumenter, at det kunne opveje de hensyn til (A's) og dennes nuværende ægtefælles interesser, der taler imod udleveringen af de pågældende oplysninger. På denne baggrund var det justitsministeriets opfattelse, at (B) ikke i medfør af offentlighedslovens § 10 ville have krav på aktindsigt i den sag eller den del af sagen, der vedrørte den tilbagekaldte ansøgning«.

Det synes således at være justitsministeriets opfattelse, at en eventuel ansøgning fra (B) om aktindsigt i ansøgningen af 21. maj 1979, efter at denne var tilbagekaldt, ville kunne afslås efter reglen i offentlighedslovens § 10, stk. 1, hvorefter partsoffentlighed kan nægtes, »hvis partens interesse i at kunne benytte kendskab til sagens dokumenter til varetagelse af sit tarv findes at burde vige for afgørende hensyn til offentlige eller private interesser. Gør sådanne hensyn sig kun gældende for en del af et dokument, skal parten gøres bekendt med dokumentets øvrige indhold« (§ 10, stk. 1, 2. og 3. pkt.).

Justitsministeriets standpunkt synes således at bygge på den forudsætning, at den indgivne ansøgning, uanset en tilbagekaldelse, fortsat ville være et dokument i sagen (hvori aktindsigt imidlertid ville kunne nægtes/begrænses efter reglerne i § 10, stk. 1, 2. pkt., jfr. 3. pkt.).

Jeg er mest tilbøjelig til at antage, at ansøgningen - i hvert fald umiddelbart efter amtets kontakt med (A) - kunne tilbagekaldes (eventuelt i forbindelse med tilbagelevering) med den virkning, at ansøgningen ikke længere skulle betragtes som et dokument i sagen (således at der herefter ikke forelå noget spørgsmål om aktindsigt i ansøgningen), jfr. herved Niels Eilschou Holm: Offentlighedsloven (1971), s. 40 f.o.

Under hensyn til de muligheder, der (ellers) ville være for anvendelse af undtagelsesbestemmelsen i offentlighedslovens § 10, stk. 1, som omtalt af justitsministeriet, har spørgsmålet kun en begrænset praktisk betydning med henblik på den konkrete sag. Der kan dog være grund til at pege på den tvivl, der kunne være om rækkevidden af § 10, stk. 1, 2. pkt., sammenholdt med 3. pkt. Og spørgsmålet ville i hvert fald ikke være betydningsløst, hvis ansøgningen betragtedes som et dokument - ikke alene i en sag om bidragsændring på det pågældende tidspunkt i 1979 - men som et dokument i en - over en årrække - løbende bidragsordning (betragtet som én sag); der ville da kunne opstå tvivl i forbindelse med stillingtagen til en eventuel senere anmodning fra (B) om aktindsigt (i forbindelse med en ny ændringsansøgning fra en af parterne).

Sagen har givet mig anledning til at foreslå justitsministeriet at tage det principielle spørgsmål om tilbagekaldelse af ansøgninger (eller klager) med den virkning, at ansøgningerne (klagerne), eventuelt i forbindelse med tilbagesendelse eller destruktion, udgår som dokumenter af den pågældende sag, op til nærmere overvejelse.

Jeg har anmodet justitsministeriet om at underrette mig om resultatet af disse overvejelser og meddelt ministeriet, at jeg går ud fra, at ministeriet vil overveje at tilkendegive sin opfattelse af spørgsmålet i forbindelse med revisionen af offentlighedsloven, f.eks. i en ny vejledning, svarende

til ministeriets nuværende vejledning (af 10. november 1970) om den gældende offentlighedslov.

b) Såfremt amtets kontakt med (A) - inden udleveringen af hans ansøgning af 21. maj 1979 til (B) - ikke havde ført til en tilbagekaldelse af ansøgningen, men til fremkomst af nogle synspunkter, der talte for at undlade at gøre (B) bekendt med ansøgningen eller dele deraf, måtte amtet naturligvis have ladet (A's) synspunkter indgå i amtets overvejelser om, hvorvidt (B) burde gøres bekendt med oplysningerne.

Synspunkterne måtte således navnlig indgå i overvejelserne vedrørende anvendelse af undtagelsesbestemmelsen i § 10, stk. 1, 2. pkt. (jfr. 3. pkt.), der er direkte anvendelig som begrænsning med hensyn til pligten til at give partsoffentlighed (efter begæring), og som må anses for analogt anvendelig som begrænsning med hensyn til pligten til kontradiktion (meddelelse af oplysninger uden partens - her den anden parts - begæring), jfr. ovenfor s. 133. Således som sagen er forelagt mig, finder jeg ikke at burde gå ind på en konkret stillingtagen til, i hvilket omfang (med hensyn til hvilke oplysninger) amtet med hjemmel i offentlighedslovens § 10, stk. 1, 2. pkt. (jfr. 3. pkt.), og denne bestemmelses analogi, havde været berettiget til at afslå en begæring fra (B) om aktindsigt i ansøgningen af 21. maj 1979, henholdsvis at undlade at give (B) kontradiktion i ansøgningen.

For så vidt angår spørgsmålet om amtets meddelelse af oplysninger (i ansøgningen af 21. maj 1979) til (B) på amtets eget initiativ, kunne (A's) indsigelser endvidere have givet amtet anledning til en nærmere overvejelse af rækkevidden af amtets pligt til at give kontradiktion, jfr. ovenfor s. 133.

Der kan rejses det spørgsmål, om indsigelse fra (A's) side mod, at (B) blev gjort bekendt med visse oplysninger, ikke under alle omstændigheder måtte føre til, at kontradiktion (på amtets eget initiativ) og partsoffentlighed (efter (B's) eventuelle begæring) med hensyn til de pågældende oplysninger ikke kunne gives (B) i videre omfang, end amtet var forpligtet til efter henholdsvis almindelige retsgrundsætninger om kontradiktion og offentlighedslovens regler om partsoffentlighed. Principielt måtte besvarelsen af dette spørgsmål om, hvorvidt amtet kunne give oplysninger til (B) i videre omfang, end amtet var forpligtet til, bero på reglerne om tavshedspligt, hvis indhold imidlertid vanskeligt lader sig præcisere i generel form, og hvis betydning for den konkrete sag jeg ikke - således som sagen er forelagt mig - finder tilstrækkelig anledning til at gå nærmere ind på.

Jeg skal endelig pege på, at sagen efter min mening illustrerer et par generelle spørgsmål i forbindelse med behandlingen af bidragssager:

1° Det er formentlig jævnlige forekommende, at den part, der i en ansøgning, i et oplysningsskema eller ved bilagsmateriale giver oplysninger i forbindelse med en ansøgning i en bidragssag, går ud fra, at disse oplysninger videregives til den anden part. Opfattelsen er nærliggende, for så vidt som den sag, der skal afgøres, er en sag vedrørende en tvist mellem to parter.

På den anden side mener jeg, at det er realistisk at regne med, at det også er jævnlige forekommende, at ansøgeren går ud fra, at de oplysninger, han meddeler, alene er oplysninger til myndighedens (amtets, justitsministeriets) brug.

Der kunne derfor efter min opfattelse være grund til at overveje, hvorvidt der kunne gives parter i bidragssager orientering om, at de oplysninger, de meddeler, må påregnes at blive forelagt den anden part. I hvert fald i forbindelse med oplysningsskemaerne kunne en sådan orientering uden vanskelighed gives.

Jeg har samtidig hermed foreslået justitsministeriet at overveje dette spørgsmål nærmere.

2° Det er klart, at der undertiden i bidragssager - i ansøgninger, i oplysningsskemaer eller i bilag - kan forekomme oplysninger, som kan (bør) nægtes den anden part efter offentlighedslovens § 10, stk. 1, 2. pkt., jfr. 3. pkt. (partsoffentlighed), eller analogien af denne bestemmelse (kontradiktion). Det er ligeledes klart, at sådanne oplysninger undtagelsesvis kan være af en sådan art, at myndigheden end- og har pligt til - i henhold til tavshedspligtsregler - at undlade at viderebringe de pågældende oplysninger.

Det følger heraf, at det kan være betænkeligt, hvis der udvikler sig en praksis, hvorefter myndighederne mere rutinemæssigt videresender det materiale, der er indkommet fra en ansøger, til den anden part. Risikoen for fejl i den her omtalte henseende har naturligvis nogen sammenhæng, med det orienteringsspørgsmål, jeg har omtalt ovenfor under 1°.

Jeg har samtidig hermed foreslået justitsministeriet, at det her nævnte spørgsmål tages op til drøftelse på et kommende kursus for amtsjurister.

ad 2.

Det fremgik ganske klart af både (A's) skrivelse af 10. april 1980 til amtet og af hans skrivelse af 10. juni 1980 til justitsministeriet, at (A) lagde betydelig vægt på en afklaring af spørgsmålet om hans nuværende hustrus formueindtægters betydning for børnebidragets størrelse. Og amtet havde i sin skrivelse af 21. maj 1980 givet en - efter justitsministeriets opfattelse - klart urigtig besvarelse af det nævnte spørgsmål.

Jeg må herefter - uanset det, justitsministeriet har anført i sin skrivelse af 1. april 1982 (ad 2), jfr. ovenfor s. 133 - være af den opfattelse, at det havde være rigtigst, om justitsministeriet i forbindelse med sin besvarelse (den 4. december 1980) af (A's) klage af 10. juni 1980, såvel i skrivelsen til (A) som over for amtet, havde tilkendegivet sin opfattelse af spørgsmålet.

Jeg har samtidig hermed gjort justitsministeriet bekendt med min opfattelse.

Jeg har samtidig meddelt statsamtet, at jeg er enig med statsamtet i, at det er en beklagelig fejl, at amtet i skrivelsen af 21. maj 1980 til (A) gav den urigtige oplysning, at der var lagt vægt på (A's) nuværende hustrus formueindtægter (og at amtet ikke senere - da amtet i juni 1980 blev bekendt med (A's) skrivelse af 10. juni 1980 til justitsministeriet vedrørende dette spørgsmål - berigtigede den nævnte urigtige oplysning).

Eksemplarer af denne redegørelse er tilsendt (A), justitsministeriet og Københavns statsamt.«

Supplerende oplysninger om sagen

I skrivelse af 24. marts 1986 meddelte familieretsdirektoratet professor Nordskov Nielsen, at det oplysningsskema, der anvendes i bidragssager, nu bl.a. var ændret således, at der i selve skemaet gives parterne orientering om, at de oplysninger, de meddeler, må påregnes at blive forelagt for den anden part.

Professor Nordskov Nielsen meddelte herefter familieretsdirektoratet, at han havde taget det oplyste til efterretning.